

Бишкек шаарында автобустук ылдамдык системасын киргизүү

BRT (Bus Rapid Transit) - кадимки автобус каттамдарына караганда жогорку өндүрүмдүүлүк менен мүнөздөлгөн автобус байланышын уюштуруу ыкмасы (ылдамдык, ишенимдүүлүк, өткөрүү жөндөмдүүлүгү), кээ бир жагынан, тез транзиттик автобус системалары жеңил рельс системалары менен салыштырууга болот.

Долбоордун максаттары жана милдеттери: шаардын түштүк бөлүгүн Бишкек шаарынын борбору менен байланыштыруу. Мындан тышкары, BRT (Bus Rapid Transit) системасы Бишкектин турак жай райондорун шаардын борбору менен байланыштырат.

Коомдук транспорт үчүн атайын тилкелерди түзүүнүн артыкчылыктары:

Үнөмдөө: система темир жол транспорт тутуму сыяктуу ыңгайлуу жана натыйжалуу, бирок каржылык ресурстарды кыйла аз талап кылат.

Мейкиндикти үнөмдөө: 50 жүргүнчүсү бар автобус 1-2 жүргүнчүсү бар 15 унаага караганда 8-10 эсе аз орун ээлейт. Автобус шаардык мейкиндикти үнөмдөйт!

Экология: автобустар айлана-чөйрөнү булгабаган газ менен иштешетүүсү пландаштырылат.

Шаардын имиджи: тез, ыңгайлуу жана үнөмдүү шаардык мобилдүүлүктүн муктаждыктарына жооп берген жогорку сапаттагы автобустарга негизделген транспорт системасы!

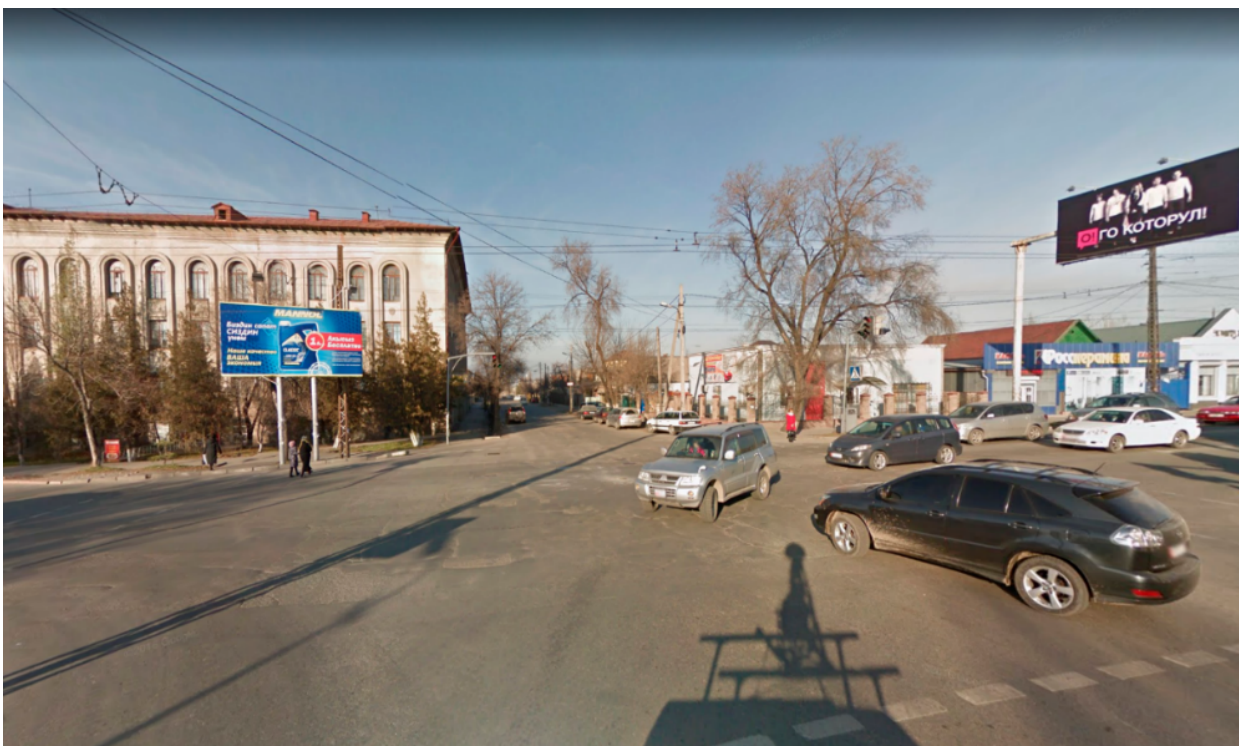
Коопсуздук: атайын тилкелер башка унаалар менен байланышпайт, бул автобус кырсыктарынын пайызына таасирин тийгизет!

Учурдагы кырдаал

Көйгөйлөр:

- Негизги көчөлөрдөгү тыгынды;
- Абанын булганышы;
- Жол-транспорт кырсыктары (жол кырсыктары);
- Коомчулуктун сезимин жоготуу.

1-этаптагы кыймыл схемасы

1-Этап түштүк зонаны Токомбаев проспекти боюнча Москва көчөсү менен Киев көчөсүн бойлой кеткен Жукеев Пудовкин (Ибраимов) көчөсү боюнча шаардын борбору менен байланыштырууну сунуш кылат. Узундугу 17,5 км, 50 аялдама.

2-этаптагы кыймыл схемасы

2-Этап Токомбаев проспекти боюнча Чортеков көчөсү, Гагарин көчөсү, Д.Садырбаев көчөсү боюнча Жаш Гвардия бульвары жана Түндүк айланма жолдо "Дордой" базарына чейин уланган шаардын Түштүк жана Батыш кичи райондорун бириктирүүнү карайт. Узундугу 29,0 км, 80 аялдама.

Белгиленген тилкеде иштеген автобустардын негизги айырмачылыгы, белгиленген тилкелер үзгүлтүксүз толук линияны түзүп, аялдамаларда эмес, турникеттер аркылуу атайын терминалдардан кирип-чыгышат.

Ч. Айтматов - А. Масалиев көч. проспектисиндеги бульварды көрктөндүрүү

Долбоордун максаты жана милдети

Долбоор шаардын атмосферасынын регенерациялык жөндөмдүүлүгүн жогорулатуу жана санитардык-коргоо зоналарын, өнөр жай зоналарын, маданий жана массалык эс алуу зоналарын түзүү үчүн шаардын чегинде жана анын жакынкы чет жакаларында жашыл бак-дарактардын аянтын сактоону жана көбөйтүүнү камсыз кылат.

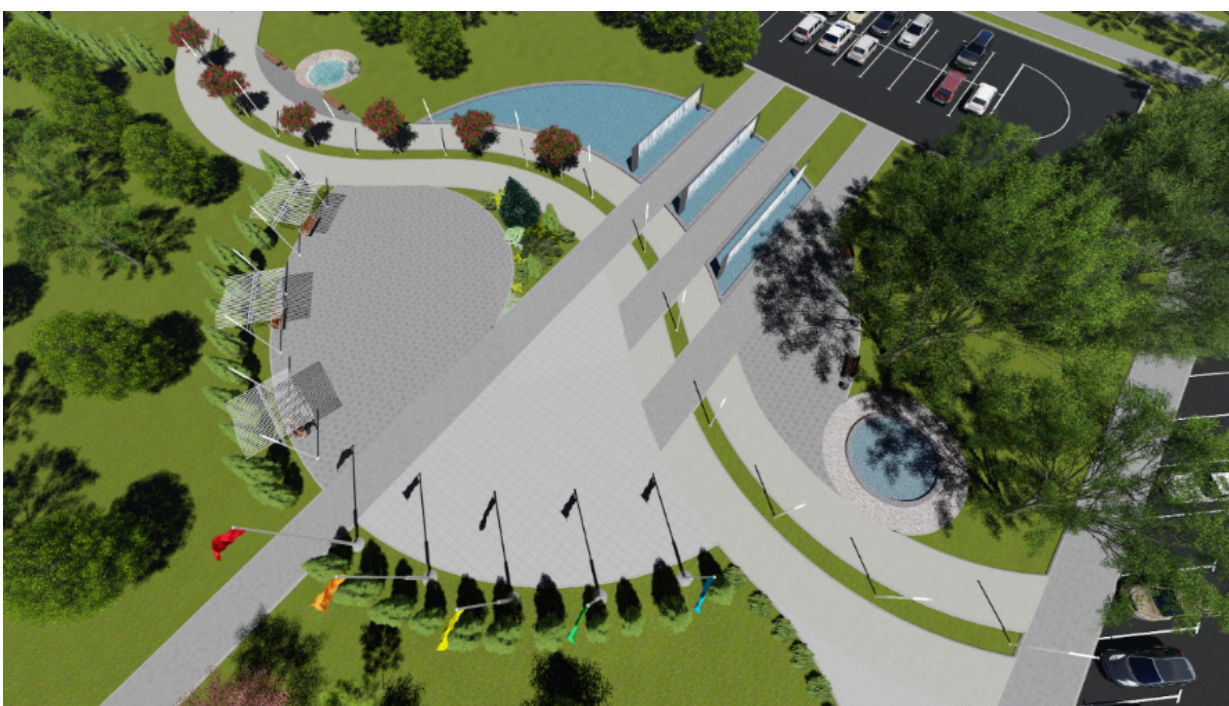
Долбоордо Бишкектин түштүк пландоо районундагы Масалиев - Ч.Айтматов көчөсүндөгү бульварды уюштуруусу жана көрктөндүрүүсү каралган.

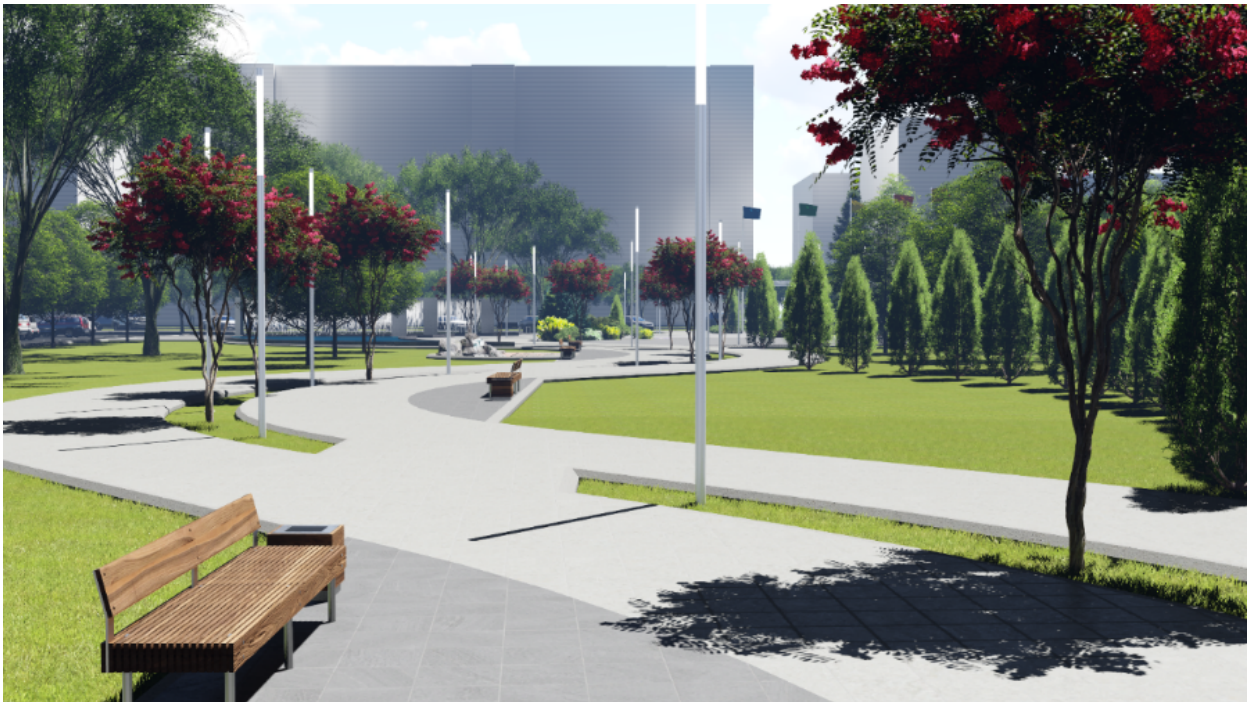
Бишкектин түштүк зонасын пландоонун деталдуу планына ылайык, бул район шаардык бульвардын аймагына кирет. Масалиев көчөсүнүн түндүк тарабында фонтан тобу жана ландшафттын кооздоочу элементтери бар ачык аянтча түрүндө кирүү тобу каралган. Галерея имаратына кирүү жана унаа токтотуучу жайларды уюштуруу менен алдыңкы Чыгыш кире бериши да каралган. Мындан тышкары, бульвардын аймагында чоңдор үчүн эс алуу зоналары жана балдар үчүн оюн аянтчалары каралган.

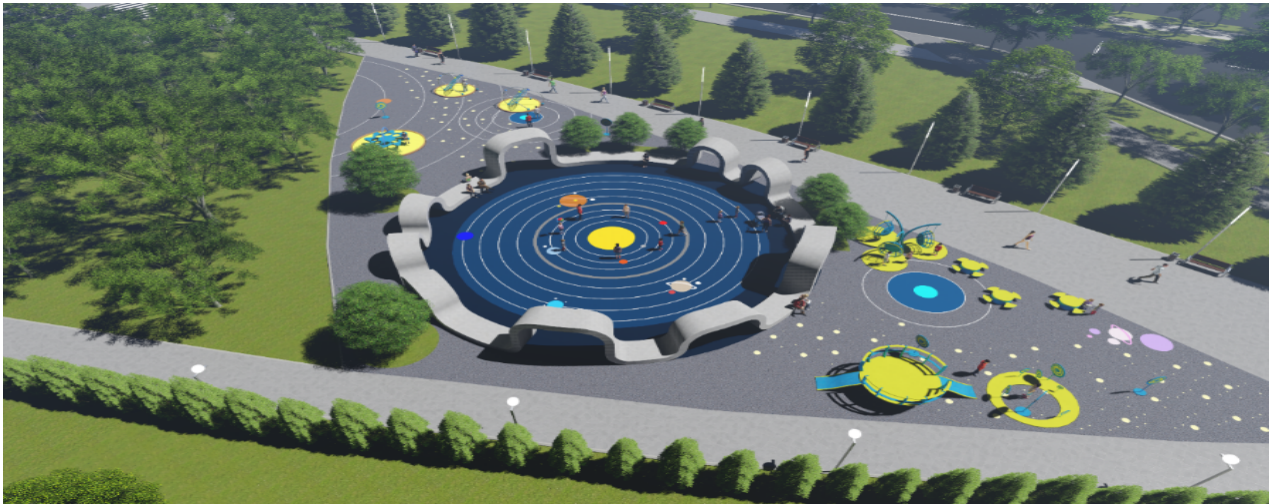
Жалпы план:

- Жүрүүчү бөлүктүн жалпы аянты-34,09 га
- Кызыл сызыктын чегиндеги жалпы аянты-26,69 га
- Масалиев көчөсүнөн Семетей көчөсүнө чейинки участкан узундугу -2830 м
- Кызыл сызыктын узундугу-1916 м
- Участоктун туурасы - 125 м
- Жашылдандыруу аянты-18,95 га
- Жер бетинин аянты - 7,74 га
- Асфальтбетон каптоосу - 8798,03 м2.

**Ч. Айтматов - А. Масалиев проспектисиндеги бульварды
көрктөндүрүүнүн эскиздик долбоору:**

БИШКЕК ШААРЫН АЙМАГЫНДА ТАШТАНДЫЛАРДЫ КАЙРА ИШТЕТҮҮЧҮ ЗАВОД КУРУУ ДОЛБООРУ

Жыл сайын дүйнө жүзү боюнча 2 миллиард тоннадан ашык катуу тиричилик таштандылары өндүрүлөт. Дүйнөлүк банктын изилдөөсүнө ылайык, 2050-жылга карата кирешеси төмөн өлкөлөрдө жылдык таштандылар 70% га көбөйүп, 3,4 миллиард тоннага жетет.

Муниципалдык полигонго түшкөн калдыктардын массасы төмөнкү баалуу фракциялардын үлүшүн камтыйт:

- Кагаз жана картон - 10%
- Пластик - 8%
- Айнек - 8%
- Металл - 1%
- Текстиль - 1%
- Тамак-аш калдыктары-49%
- Калдыктардын башка түрлөрү – 22%

Учурдагы полигондогу таштандылардын жалпы көлөмү: 248,000 тонна;

Полигонго орточо күнүмдүк таштандылардын жалпы көлөмү: 1000-1250 тонна;

Долбоор боюнча чыгымдардын негизги топтору, эгерде алар азаюу тартибинде жайгаштырылса, төмөнкүдөй болот (Россиядагы окшош заводдун чыгымдарына ылайык):

- пайда - 30%;
- салыктар - 15%;
- салымдар - 20%;
- мүмкүн болгон насыя боюнча пайыздар - 10%;
- өзгөрүлмө чыгымдар - 15%;
- туруктуу чыгымдар - 10%.

Таштандыларды башкаруудагы үзгүлтүктөрдүн алдын алуу, анын ичинде баалуу материалдарды натыйжалуу түрдө кайра иштетүү жана чыгаруу азыркы учурда адамдардын ден-соолугун жана коопсуздугун, ошондой эле экологиялык жана экономикалык жакшыртуунун ачкычы болуп саналат.

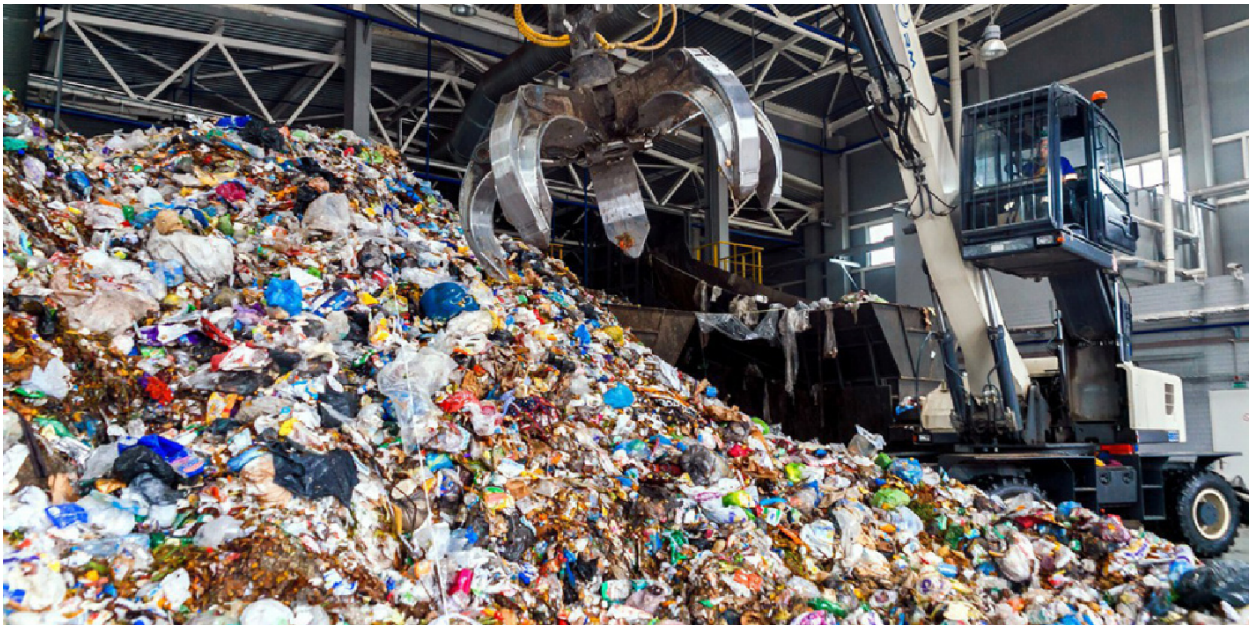
Бишкек санитардык полигону. Полигон 36 гектар аянтты ээлейт жана жагымдуу геологиялык жана гидрогеологиялык шарттарга ээ. Бишкек таштанды жайына утилдештирүү үчүн каттуу тиричилик калдыктары Аламүдүн айыл өкмөтүнөн, Шопоков айыл өкмөтүнөн, Арашан айыл өкмөтүнөн, Ала-Арча айыл өкмөтүнөн, Таш-Дөбө айыл өкмөтүнөн, Лебединовка, Пригородное жана Маевка айылдарынан келип түшөт.

Азыркы учурда шаарда калктан экинчи чийки заттарды чогултуу системасы колдонулбайт. Чийки затты кайра иштетүү жарым-жартылай жеке жана жарым-жартылай формалдуу эмес сектор тарабынан жүргүзүлөт. Таштандыларды иреттөө комплексин куруу демилгеси ийгиликтүү болгон учурда, иштеп жаткан калдыктарды кайра иштетүүчү компаниялар сатып алынган материалдардын санын көбөйтүүгө даяр.

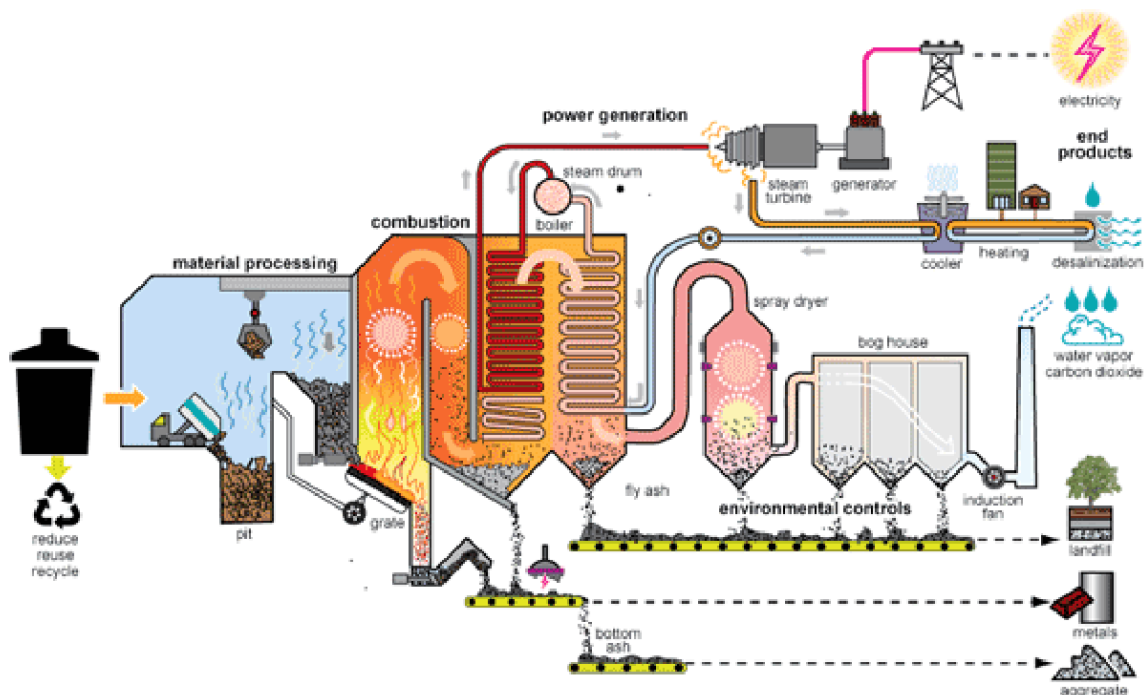
2012-жылы жүргүзүлгөн анализде таштанды чогултуучу компаниялардын кирешесин көбөйтүү үчүн чечилиши керек болгон негизги көйгөйлөр аныкталды:

- Кардарлардын базасынын аздыгы жана натыйжада шаардын тургундарына таштандыларды чыгаруу жана полигон боюнча иш жүзүндө көрсөтүлгөндө кирешеси азайган;

- Көрсөтүлгөн кызматтар үчүн кардарлардан төлөмдөрдү чогултуунун салыштырмалуу төмөн деңгээли;
- Топтолгон дебитордук карыздын олуттуу жана туруктуу же бара-бара көбөйүп жаткан деңгээли;
- Бишкек шаарында калдыктарды ташып чыгууга жана утилдештирүүгө тарифтин деңгээли Кыргыз Республикасынын башка шаарларына жана салыштыруу үчүн тандалган Көз карандысыз Мамлекеттердин өлкөлөрүнүн шаарларына караганда төмөн.

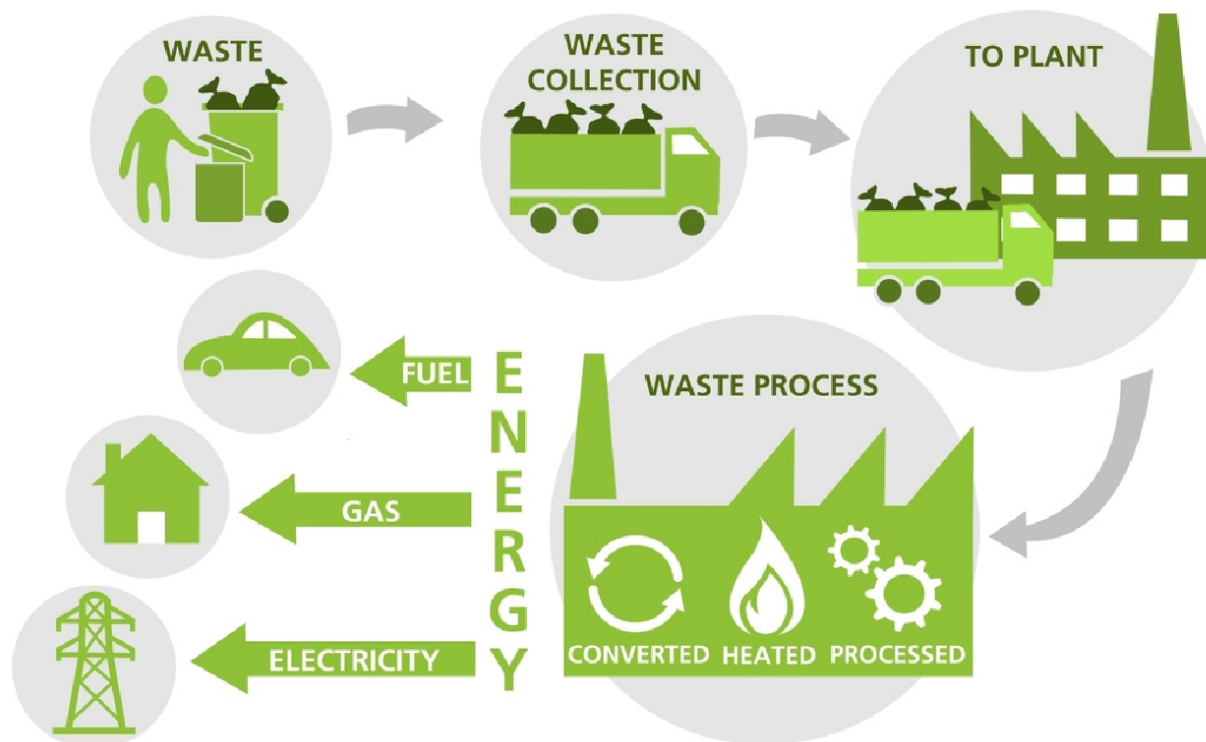

WTE (WASTE-TO-ENERGY) технологиясы - бул химиялык заттарды калдыктардан электр энергиясы, жылуулук же буу сыяктуу пайдалуу энергия түрлөрүнө айландыруучу энергияны калыбына келтирүү процесси.

Технологиянын артыкчылыктары:

- Таштандыларды жок кылуусун 90% дан ашык кыскартуу;
- экологиялык зыян үчүн коркунучтарды жана потенциалдуу жазаларды азайтуу;
- өзүнүн электр же жылуулулук энергиясын иштеп чыгуу.

Жылына 100 000 тонна кубаттуулуктагы кадимки өрттөөчү заводдон өндүрүлгөн электр энергиясы болжол менен 20 000 европалык үй чарбаларынын электр энергиясын керектөөсүнө барабар жана улуттук тармакка берилиши мүмкүн.

Ишкананын киреше булактары:

- кайра иштетүү акысы
- таштанды чыгаруучулардан алуу;
- электр же жылуулулук энергиясын, ошондой эле буу сатуу;
- металлды кошо алганда, жаңыланган продукцияны сатуу.

Бишкек шаарынын Ала-Арча, Аламүдүн жана ЧЧК сууларынын жээк аймактарын өнүктүрүү долбоору

Долбоордун максаты

Жашыл бак-дарактардын аянтын көбөйтүү, аймактын микроклиматын жана санитардык-гигиеналык шарттарын жакшыртуу жана калктын ден соолугун жакшыртуу жолу менен Бишкектеги экологиялык абалды жакшыртуу.

Баяндоо

Участокторго бөлүүнү жана жашылдандыруу үчүн жерлерди кошууну эске алуу менен Бишкек шаарынын Ала-Арча, Аламүдүн жана Чоң Чүй каналынын жээк зоналарын өнүктүрүү боюнча долбоорду ишке ашыруу.

Ала-Арча дарыясынын узундугу-24 км

Аламүдүн дарыясынын узундугу шаардын чегинде - 27,4 км

Мындай аймактарды уюштуруунун заманбап тенденцияларын жана технологияларын эске алуу менен сунуштарды долбоорлоо жана ишке ашыруу, райондун жайгашкан жерине, рельефине жана башка факторлорго жараша ар бир районго уникалдуу көрүнүш берет.

**Ала-Арча, Аламүдүн жана Чоң Чүй каналынын жээк райондорун
өздөштүрүүнүн артыкчылыктары :**

- эстетикалык көрүнүш;
- туруктуулук;
- комфорт;
- коопсуздук;
- циркуляция.

Бизнес борборлору, ресторандар, кафелер, бутиктер, аксессуарлар дүкөндөрү, спорт залдар, супермаркеттер, курорттор, оюн-зоок балдар аймактары ж.б. үчүн аянтчаларды камсыз кылуу мүмкүн.

"Карагачевая роша" паркын көрктөндүрүү

Долбоордун максаттары

Карагач токоюндагы маданият жана эс алуу паркынын жагымдуулугун камсыз кылуу, Бишкектин экологиялык абалын жакшыртуу жана гармониялуу архитектуралык, ландшафттык чөйрөнү түзүү. Туристтик жагымдуулукту, жагымдуу социалдык микроклиматты калыптандыруу, паркты жашылдандыруунун жана эстетиканын заманбап деңгээлин камсыз кылуу.

Максаттар:

- Шаардын жашыл аянтын сактоо жана көбөйтүү;
- "Карагачевская роша" паркынын аймагын өзгөртүү жана көрктөндүрүү;
- Тышкы көрктөндүрүү элементтеринин сапатын жакшыртуу;
- Калктын экологиялык маданиятын жана экологиялык аң-сезимин жогорулатуу;
- Жашыл мейкиндиктерди сактоо жана өнүктүрүү.

"Карагачевская роша" паркы - Бишкектин түндүгүндөгү эң чоң маданий жана эс алуу паркы. Курулуштун 1-этабынын аянты болжол менен 80 гектарды түздү. Бул парктын башка парктарга караганда өзгөчө артыкчылыктары бар:

- Олуттуу өлчөм;
- Суу объектилери: Комсомол жана Пионер көлдөрү;

- Элебесов жана Шабдан Баатыр көчөсү менен транспорттук байланыш;
- Климаттык шарттардын желдетилишинин жана ыңгайлуулугунун мыкты шарттары;
- Этаптуу өнүгүү мүмкүнчүлүгү.

"Карагачевая роща" паркынын жалпы аянты аймактын чек араларынын схемасына ылайык 128,34 гектарды түздү.

Токой аянты - 140 гектар;

Токойлуу жана калган саздак жерлер 90 га;

Паркка күнүнө 15 миң адамга чейин келиши мүмкүн.

"Карагачевая роща" паркын көрктөндүрүү эскиздик долбоору

Бишкек шаарынын аймагындагы көп кабаттуу унаа токтотуучу жай

Долбоор:

Объектти курууга жана башкарууга жеке өнөктөштү тартуу менен көп кабаттуу унаа токтотуучу жайларды түзүү.

Долбоордун максаттары:

- 500 унаага ылайыкталган кеминде төрт деңгээлдүү унаа токтотуучу жайларды куруу;
- Шаардын жол тыгынын азайтуу;
- Заманбап технологияларды киргизүү жолу менен түзүлгөн объектилерди сапаттуу башкаруу.

Кырдаалды талдоо

Жолдордун жээгиндеги жер үстүндөгү муниципалдык унаа токтотуучу жайлар аз гана сандагы унаа токтотуучу жайларды камсыздайт, бул жарандардын реалдуу суроо-талабын жана муктаждыктарын эч кандай түрдө камсыз кылбайт.

Жаңы унаа токтотуучу жайларды жана түзүү үчүн шаардын аянты, жол боюнда унаа токтотуучу жайлары чектелүү болгондуктан, сунушталган

долбоор 500 же андан көп унаага ылайыкталган көп деңгээлдүү муниципалдык унаа токтотуучу жайларды курууну камтыйт.

Эл аралык тажрыйба

Санта-моникада 900 орундуу унаа токтоочу жай шаардын айлана-чөйрөсүнө тон жана эстетикалык вектор түзүп, ошондой эле туруктуу өнүгүүнүн заманбап стандарттарына жооп берип, бүткүл аймактын өзгөчөлүгү болуп калды.

Нидерланддагы унаа токтоочу жай, архитекторлор аны тирүү өсүмдүктөр менен кооздолгон гүлзарлар менен толукташты.

“Tower” альтернативдик унаа токтоочу жай - бул Гонконгдо өткөн сынакта мыкты сунушту жеңип алган “Mozhao” студиясынын футуристтик унаа токтотуучу долбоору.

Бишкек шаардын мэриясы шаардын тыгындуу жолдорун жеңилдетүү жана унаалардан чыккан газдардын деңгээлин төмөндөтүү ошону менен экологиялык абалды жакшыртуу үчүн "Бишкек шаарынын аймагындагы көп кабаттуу унаа токтотуучу жай" долбоорун ишке ашырууну сунуштайт.